

Regeringskansliet, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss om Statskontorets rapport - Hund under kontroll och promemorian Komplettering till Statskontorets rapport Hund under kontroll

Er beteckning: LI2024/01332 N2024/01332

Sammanfattning

Länsstyrelsen är i huvudsak positiv till förslaget med nedanstående synpunkter. Länsstyrelsen avstyrker dock förslaget i den delen det gäller möjligheten för länsstyrelserna att kunna fatta beslut om tillfälliga omhändertaganden enligt tillsynslagen. Vidare avstyrks även förslaget om att regeringen ska överväga att utreda om vissa överträdelser enligt tillsynslagen bör avkriminaliseras och därmed ge Länsstyrelsen i uppdrag att besluta om sanktionsavgifter för dessa överträdelser.

Synpunkter på lagförslag i promemoria Komplettering till Statskontorets rapport Hund under kontroll

Avsnitt 1.1 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Omhändertagande av hundar 11-15 §§

Länsstyrelsen föreslår att rubriken ändras till "Omhändertagande av hundar och hundförbud" då även förutsättningarna för hundförbud regleras i denna del av lagstiftningen.

Omhändertagande av hundar 11 §

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om tillfälliga omhändertaganden. Detta eftersom Länsstyrelsen anser att det finns flera begränsningar gällande förslaget och att det därmed inte kommer att användas i

någon större utsträckning. Länsstyrelsen befarar att denna typ av omhändertagande inte kommer att generera i en snabbare eller mer effektiv handläggning.

Detta eftersom samtliga hundar som omhändertas först bör veterinärundersökas inför en mentalbesiktning för att utesluta att hundens beteende kan härledas till en fysisk åkomma, såsom smärtproblematik. Därefter bör hunden även få tillbringa några dagar på uppställningsplats innan ett mentaltest utförs för att den ska få möjlighet att acklimatisera sig i sin nya miljö och kunna anpassa sig till de nya omständigheterna. Vidare ska de hundar som omhändertas genomgå en mentalbesiktning hos besiktningsmän som förordnats av Polismyndigheten. I dagsläget tar det upp till två veckor innan en mentalbesiktning kan genomföras på grund av Polismyndighetens begränsade möjlighet att bistå länsstyrelsen med detta. Likaså är länsstyrelsens möjligheter att omhänderta och hantera hundar, såsom den praktiska hanteringen vid en mentalbesiktning kräver, även avhängig av uppställningsplatsens tillgänglighet. Detta är ytterligare en faktor som länsstyrelsen inte kan rå över och som kan påverka tidsaspekten liksom den generella möjligheten att faktiskt omhänderta fler hundar. Länsstyrelsen ser också att ett tillfälligt omhändertagande kan förlänga den totala handläggningstiden med tanke på att en hund som efter en mentalbesiktning anses behöva vara fortsatt omhändertagen därmed behöver omfattas av ytterligare ett beslut, ett beslut om ett permanent omhändertagande. Vilket också behöver föregås av kommunikering enligt förvaltningslagen (2017:900).

Länsstyrelsen anser vidare att redan befintliga åtgärder, såsom beslut om föreläggande eller omhändertagande enligt de nuvarande bestämmelserna i 8 och 11 §§, är så pass effektiva att det inte är helt tydligt i vilka fall ett tillfälligt omhändertagande kan bli aktuellt. Det mindre ingripande åtgärderna, såsom föreläggande om koppel- och/eller munkorgstväg, förebygger en stor del av tillsynsproblematiken om de efterlevs. I de fall som det inte efterlevs eller prognosen för att den bristande tillsynen kommer att upphöra är dålig ser inte Länsstyrelsen något hinder för att omhänderta en hund enligt den redan befintliga lagstiftningen. Med den nu föreslagna möjligheten att även fatta beslut om omedelbara omhändertaganden är behovet av ett tillfälligt omhändertagande begränsat.

Statskontoret har i sin utredning också lyft ett behov av ökad samsyn kring vilka bedömningar som ligger till grund för vårt beslutsfattande enligt tillsynslagen. Införandet av ett tillfälligt omhändertagande, som också enligt förslaget kommer att vara förenat med kostnader för länsstyrelsen, kommer inte att underlätta eller förbättra detta. I förlängningen kan det påverka förutsägbarheten, rättssäkerheten för enskilda och ett effektivt arbete.

En möjlighet för att tillse att länsstyrelsen kan använda sig av mentalbesiktningar för att få ett bättre beslutsunderlag kan vara att ge länsstyrelserna möjlighet att förelägga en hundägare om att på egen bekostnad, och utan att hunden är omhändertagen, genomföra en mentalbesiktning med sin hund hos Polismyndighetens besiktningsmän. Därefter kan hundägaren inkomma med underlag till länsstyrelsen.

Länsstyrelsen anser att lagstiftaren behöver se över syftet med förslaget gällande de tillfälliga omhändertagandena med hänvisning till ovan.

15 a-b §§ hundförbud

Länsstyrelsen efterfrågar ett förtydligande gällande hundförbud och dess giltighetstid. Ett hundförbud får idag enligt 15 § avse viss tid eller gälla tills vidare, men i förarbetena till lagen om tillsyn över hundar och katter anges att ett förbud i allmänhet bör ges en bestämd giltighetstid. Tiden för förbudet bör i allmänhet inte vara kortare än ett år och inte längre än fem år, och i de allra grävsta fallen bör ett beslut om hundförbud meddelas tills vidare (prop. 2006/07:126 s. 68). Förarbetena ger dock ingen närmare ledning i frågan om vad som anses utgöra de allra grävsta fallen och som därmed ska leda till att ett hundförbud meddelas tills vidare. En konsekvens av detta är att överinstans gör olika bedömningar kring vilken giltighetstid som är skäligen och att skälen för dessa bedömningar inte alltid är tydliga. En annan konsekvens är att bestämmelsen i praktiken tenderar att bli verkningslös eftersom en person som befunnits brista i sin tillsyn så pass grovt att denne meddelas hundförbud, endast efter fem år som huvudregel, åter tillåts att skaffa nya hundar och därmed kan fortsätta att orsaka skada och olägenhet.

Enligt den nuvarande 15 § tillsynslagen ska ett hundförbud meddelas mot bakgrund av att en person har begått brott där han eller hon har använt en hund som vapen eller vid upprepade tillfällen har varit

föremål för föreläggande eller förbud enligt 8 § eller har haft hand om en hund som har omhändertagits enligt 11 §. Ett beslut om hundförbud fattas därmed mot bakgrund av att tillsynen över en hund har brustit vid upprepade tillfällen eller då den bristande tillsynen varit så pass allvarlig att ingen mindre ingripande åtgärd än ett omhändertagande är aktuellt. Det är i huvudsak allvarliga incidenter där hundar har orsakat skada eller avsevärd olägenhet som ligger till grund för ett hundförbud, och i många fall har tillsynen varit fortsatt bristande trots tidigare åtgärder från myndigheterna. Vidare fattas ett hundförbud mot bakgrund av att länsstyrelsen bedömer att det finns en risk att personen som meddelas beslutet kommer att fortsätta att brista i tillsynen i de fall personen fortsätter att hålla hund och att risken för att personen därmed kommer att orsaka ytterligare skada eller avsevärd olägenhet är stor. Länsstyrelsen menar att det mot bakgrund av det ovan anförda därför inte är möjligt att avgöra när i tid en bristande tillsyn och upprepandet av densamma kan komma att upphöra. Länsstyrelsen anser därför att det i likhet med djurskyddslagens djurförbud bör finnas en tydligare och mer uttalad möjlighet för länsstyrelsen att kunna meddela ett hundförbud som gäller tills vidare i de fall det saknas en prognos för när i framtiden en person skulle vara lämplig att ha hand om hund igen. Därefter kan personen, precis som med djurförbud, ansöka om ett upphävande av förbudet när omständigheterna som föranledde beslutet har förändrats och personen då kan inkomma med uppgifter som styrker detta. Länsstyrelsen anser att denna ordning är mer förenligt med lagstiftningens syfte att verka förebyggande för en bättre hundhållning och säkerhet i samhället. En praxis som i huvudsak innebär att hundförbud ska vara tidsbegränsade antyder snarare att beslutet är avsett att vara ett slags straff än en förebyggande åtgärd.

Avsnitt 1. 2 Förslag till lag om ändring i djurskyddslagen (2018:1192)

9 kap. 6 a §

Länsstyrelsen ser gärna ett förtydligande om att i de fall där länsstyrelsen upphäver ett beslut om omedelbart omhändertagande som fattats av Polismyndigheten så är det länsstyrelsen som ska verkställa beslutet, det vill säga tillse att djuret återlämnas till sin ägare. En sådan skrivning kommer att förtydliga ansvarsfördelningen samt underlätta hanteringen av de kostnader

som uppstår i och med att länsstyrelserna nu föreslås ta över samtliga kostnader i samband med omhändertaganden.

9 kap. 8 a och b §§

Länsstyrelsen anser att detta är ett bra förslag som är både resursbesparande och som har potential att förebygga/minska lidandet för omhändertagna djur som är i behov av avlivning. Denna lagändring ger Polismyndigheten möjlighet att fatta ett ansvarsfullt djurhållarbeslut när de har omhändertagit ett djur som bedöms vara i behov av omedelbar avlivning, istället för att invänta att länsstyrelserna ska vara tillgängliga för att fatta ett sådant beslut.

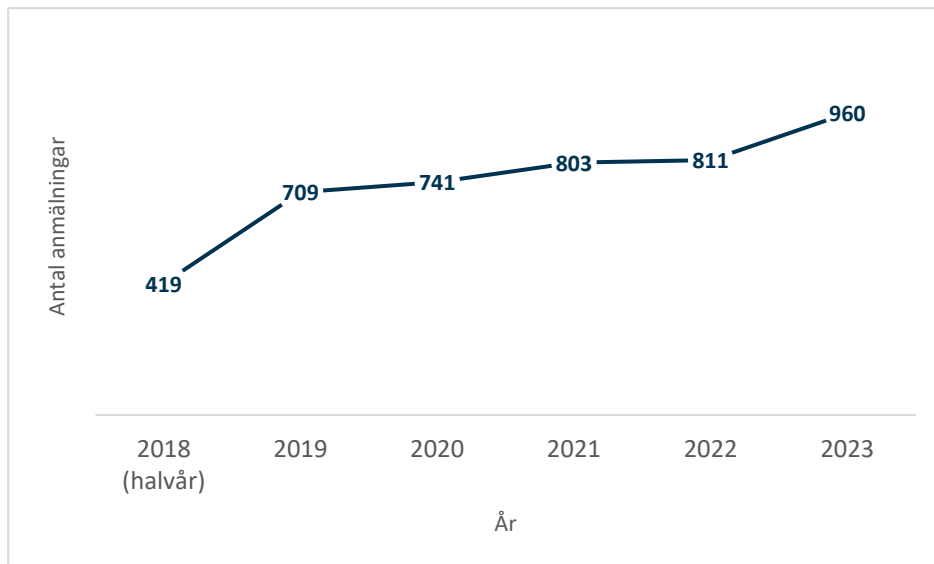
Avsnitt 6 Länsstyrelserna tar över kostnadsansvaret för omhändertagna djur

Länsstyrelsen är positiv till förslaget, men understryker att det är av stor vikt att Polismyndigheten är tydlig i sitt beslut om omedelbart omhändertagande om när beslutet fattades och att beslutet underställs länsstyrelsen så fort som möjligt. Detta så att onödiga kostnader kan undvikas. Det är också viktigt att Polismyndigheten fortsatt hanterar de djurärenden som de enligt lag har en skyldighet att hantera, till exempel att upphittade djur hanteras enligt lag (1938:121) om hittegoods.

Synpunkter på Statskontorets förslag i rapporten Hund under kontroll

1.2.3 Länsstyrelserna bör se till att verksamheten enligt tillsynslagen får tillräckligt med resurser

Länsstyrelserna kommer till följd av förslagen att behöva lägga mer tid och resurser på arbete med tillsynslagen än vad vi gör idag. Länsstyrelsen räknar med ett ökat kostnadsläge generellt eftersom vi dels tar över Polismyndighetens nuvarande kostnader för omhändertaganden, dels att några av de aktuella förslagen är förenade med nya kostnader för länsstyrelsen, däribland fysiska kontroller enligt tillsynslagen och tillfälliga omhändertaganden. Utöver detta kan också konstateras att ärendemängden kontinuerligt har ökat från det att länsstyrelserna tog över verksamheten från Polismyndigheten 2018.

Figur 1. Antalet inkomna anmälningar gällande bristande tillsyn över hund till Länsstyrelsen i Stockholms län sedan myndigheten tog över verksamheten från Polismyndigheten den 1 juni 2018.

Länsstyrelsen ser ett behov av att tydliggöra vilka resurser som är avsedda för arbetet enligt tillsynslagen och det kan behöva ställas krav på en särskild redovisning för att de ska komma avsedd verksamhet till handa och användas på ett likartat sätt hos länsstyrelserna.

1.2.7 Länsstyrelserna bör säkerställa att omhändertaganden och transport ingår i upphandling av djurhem och att djurhemmen finns på rimliga avstånd

Länsstyrelsen ser vissa svårigheter med förslaget. Redan i dag är det problematiskt för länsstyrelserna att upphandla lämpliga uppställningsplatser till ett rimligt pris och som ligger på rimliga avstånd i länen. Länsstyrelserna har dessutom vid upphandlingarna att följa lag (2016:1145) om offentlig upphandling vilket påverkar och försvårar detta. Det råder stora geografiska skillnader mellan länen, både vad gäller avstånd till uppställningsplatser såsom till djurhållarna i fråga. Resultatet om alla län ska ensa sina krav kan då bli att länsstyrelserna inte kan upphandla några uppställningsplatser alls.

1.4.3 Länsstyrelsernas beslut enligt djurskyddslagen bör träda i kraft omedelbart

Länsstyrelsen menar att en bestämmelse om att länsstyrelsens beslut enligt djurskyddslagen ska gälla omedelbart behöver vägas in redan här eftersom lagförändringarna är avhängiga av varandra. Det

är inte ändamålsenligt att det ska bli lättare att omhänderta djur men att följden blir att de stallas upp under en längre tid för att invänta att beslutet ska vinna laga kraft som är huvudregeln enligt 35 § förvaltningslagen. Länsstyrelsen ser därmed gärna att detta bereds samtidigt som aktuella förslag.

1.6.3 Regeringen bör överväga att utreda om överträdelser av tillsynslagen bör beläggas med sanktionsavgift

Länsstyrelsen avstyrker detta förslag. Sanktionsavgifter är endast lämpliga att hantera för länsstyrelserna i de fall överträdelser är lätta att konstatera utan ingående utredning eller bedömningar. Därmed kan detta endast tillämpas gällande en mycket begränsad del av lagstiftningen och effektivitetsvinsterna är därmed begränsade. Polismyndigheten behöver fortsatt lägga resurser på att utreda överträdelser gällande tillsynslagen, samtidigt som även länsstyrelserna behöver avsätta resurser för detta. Utöver detta innebär uppdraget även att länsstyrelserna får uppgiften att driva in de aktuella avgifterna. Länsstyrelsen anser att förslaget riskerar att resultera i att lagstiftningen blir än mer verkningslös när svårigheten att straffa någon som bryter mot beslut enligt tillsynslagen ökar. Det vore istället mer lämpligt att underlätta för Polismyndigheten att få reda på om någon har meddelats ett föreläggande eller liknande enligt tillsynslagen så att det i förlängningen också blir lättare för dem att uppdaga och utreda brott.

Det finns även lokala ordningsföreskrifter inom kommunerna av vilka en reglering av hundhållning ofta framkommer. Det råder till exempel koppeltvång på offentlig plats inom Stockholm stad. Att bryta mot dessa ordningsföreskrifter är ett brott och något som därmed ska hanteras av rättsväsendet. Länsstyrelsen anser därför att det också mot bakgrund av detta är bättre och mer effektivt att rättsväsendet ansvarar för hela den repressiva aspekten.

1.7.1 En länsstyrelse bör få i uppdrag att ta fram mål och följa upp verksamheten

Länsstyrelsen anser att detta är ett bra förslag mot bakgrund av att alternativet, att Jordbruksverket får detta ansvar, inte är aktuellt då Jordbruksverket har tackat nej till uppdraget. Det är dock nödvändigt att regeringen, i likhet med Statskontorets förslag, tillser att den länsstyrelse som får ansvaret tilldelas resurser för de nya uppgifterna.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av tillförordnad länsöverdirektör Helena Remnerud med djurskyddshandläggare Caroline Sjöström som föredragande. I den slutliga handläggningen har även medverkat landsbygdsdirektör Ulrika Lundberg och avdelningschef för rättsliga frågor Helene Munkner.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.